

varmt blod har menneskene allerflest, enten de er her eller der. De snakker nok, og de snakker, men naturens mæle kan de dog ikke døve.

Hvad hun læser her i ensomheden giver hende anledning til at gøre udfald mod mange ting.

„Gud give, jeg forstod, hvad de mener“, siger hun om de bøger, hun læser: „skrifter af unge mænd, fulde af foragt for kvinden, af træthed og dekadence, og bøger af unge kvinder uden en draabe levende rødt blod. Goldheden staar omkring dem, som sno fra en isbræ“. Et mægtigt hang til at overdrive følger hende dog. Således bryder hun etsteds ud: „Hjemmet vil efterhvert forsvinde og så får vi hoteller og kooperative barnehuse istedet“. Og et andet sted: „Ak Herregud, vingeskudt kryber nu Eros om paa jorden“. Dette kan vel i det ringeste nævnes for en grov fejltagelse.

Man skønner, at Hulda Garborg har læst Weiningers bog; hun har sikkert læst den mange, mange gange. Og han og hans dogmer og teorier har efterhånden tårnet sig op for hende til noget kollossalt og forfærdeligt — en bjerg, som der ikke er vej hverken udenom eller igennem. Weininger er for hende blevet „nutidens filosof par excellence“. Her vil vi andre dog først have syn for sagn.

I grunden er bogen — både denne og den anden, — en stærk reaktion mod Kvinddefrigørelsen, saadan den i mange måder arter sig nu om dagen. Og det vil være vanskeligt at nægte, at den, der her taler, har ret i meget. Kan være, at hun ligesålidt som Weininger har forstået at fordele skyld og brøde retteligt. Men en saa harmfuld protest og en så ærlig dom over vor tids synden mod naturen fødes ikke af intet; ej heller er det blot en gammel historie, fordi om den nok har været hørt før.

A. L.

Fr. Bajer: Dansk Kvindesamfunds Stiftelsesaar 1871. D. K. S.'s Københavns Kreds' Forlag. Pris 1 Kr.

Denne lille Bog paa 50 Sider omhandler D. K. S.'s Tilblivelseshistorie og maa derfor interessere alle Venner af Kvindesagen, først og fremmest naturligvis Medlemmerne af D. K. S. selv. Det er en meget udførlig, nogle vil maaske sige altfor udførlig Skildring, men netop derfor faar man et udmærket Billede af hin Tids Rørelser lige efter Aaret 1870 i Frankrig — og Stemningen over for Kvindesagen, der netop var paavirket af det, der skete i Europa paa denne Tid. Dansk Kvinde-

samfund var jo ogsaa stiftet som en Afdeling af den internationale Kvindeforening, stiftet i Genf Sommeren 1868 af Fru *Marie Goegg*, og Forfatteren nævner et lille Træk, der er ganske betegnende for hin Tids Rædsel for Pariserkommunen, der gik saa vidt, at man her hjemme forlangte den danske Afdelings Udskillelse til en selvstændig Forening, alene af Skræk for Ordet „international“ i den schweiziske Hovedforenings Navn — *Association internationale des Femmes* — der mindede altfor meget om den „berygtede“ socialistiske internationale Arbejderforening: *Die internationale Arbeiterassociation*, der ansaas for Ophavsmand til „Kommunen“ i Paris. Af samme Grund blev det endogsaa i Genf foreslaaet at forandre selve Hovedforeningens Navn, men Forslaget gik ikke igennem.

Vi henviser vore Læsere til at gøre sig bekendt med denne Bog, der vil give de unge Medlemmer et højst fornødent Kendskab til den Bevægelse, hvoraf D. K. S. er fremgaaet, og vil minde de Medlemmer, der selv har været med i hine bevægede Dage, om den Tid, da de unge og begejstrede satte deres Kræfter ind paa denne Sag, der nu i Tidens Løb har vokset sig stærk og stor paa det Grundlag, de har skabt.

R. S.

Vi har til Anmeldelse modtaget et lille Hefte kaldet „Det sociale Sekretariat og Bibliotek i 5 Aaret 1900—1904“ — ved Fernando Linderberg. — I dette Skrift gør Sekretæren Rede for det sociale Sekretariats Program, et Program, som sikkert alle Kvinder kan slutte sig til med Sympati. Hovedpunkterne ere følgende: Mennesket lever ganske vist ikke af Brød alene, men endnu mindre uden Brød. — Formaalet er da ud fra et kristeligt særlig grundtvigiansk Synspunkt at vække sociale Interesser i vide Kredse, uden noget som helst Hensyn til politisk Standpunkt; her mener Forfatteren at have fundet en Sag, som alle Partier kan virke for i fredelig Forening.

Sekretariatet søger at vække Interesse for Sagen, dels gennem sociale Foredrag, dels gennem Erhvervelse af en Bogsamling bestaaende af sociale Bøger og Tidsskrifter saavel fra Indland som Udland. — Denne Bogsamling staar til Afbenyttelse for alle Sekretariatets Medlemmer (Bibliotek Sagasvej 14), — dels gennem Udgivelse af et lille Tidsskrift „Samfundets Krav“, der omhandler sociale Emner og tilsendes Medlemmerne (Medlemskontingentet er 2 Kr.).

En stor Opmuntring for Sekretariatet var